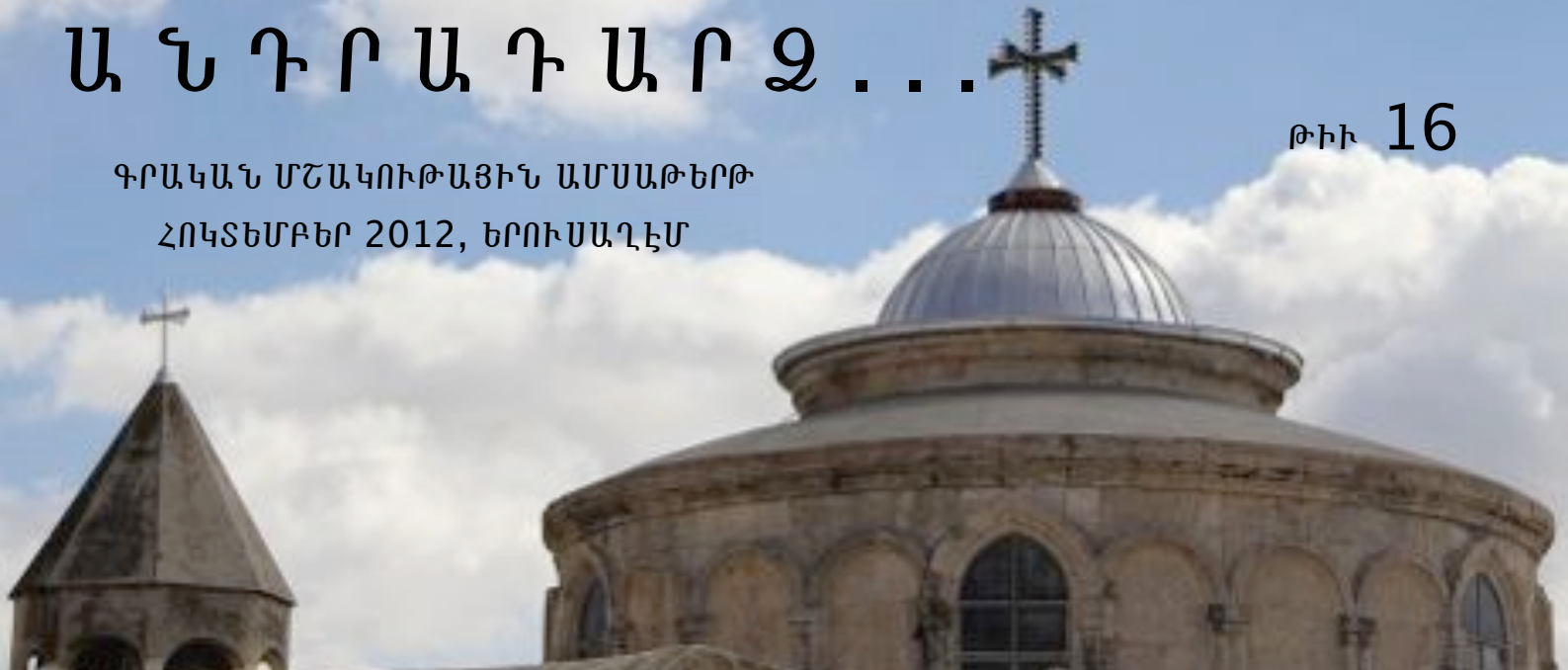

ԳՐԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2012, ԵՐՈՒՍԱԴԷՄ

ԲՆՈՒԹԻՒՆՆ ԻՐ ԵՐԳԸ ՈՒՆԻ,
ԿԵԱՆՔԸ՝ ԻՐ ԵՐԹԸ...

...Եւ Աշնան մեղեդին է որ կը նուագուի դարձեալ, անցածը ինչպէս միշտ կը թուի իմաստուն եւ տերեւներուն խշխշոցը արդէն կը փսփսայ գալիք Գարունին մասին...:

Աստուած այնպէս ստեղծած է բնութիւնը, որ մարդը իր կեանքը տեսնէ անոր մէջ ու սիրէ Աստուծոյ Արարչութիւնը, Բնութիւնը եւ իր Կեանքը, որ սիրէ բնութեան երգը ու իմաստուն դեկավարէ իր կեանքին երթը...

Այո, մարդս նման չէ մշտադալար ծառին, որովհետեւ ինք իր կամքով ընտրեց ոչ միշտ դալարը... սակայն Աստուած հնարաւորութիւն տուաւ մարդուն, որ իր գործը ըլլայ միշտ դալար...

Աշուն է... Հոկտեմբեր... տերեւաթափ... Մշակոյթի ամիս,... Թարգմանչաց Տօն... Եւ կեանքի երթն ու ինկած տերեւները կըսեն թէ տերեւաթափը ոչինչ կը նշանակէ երբ ծառին արմատն է ամուր եւ մարդուս գործն է անմահ...

Ամէն արդար գործ սուրբ է, որովհետեւ Աստուծոյ օրհնութիւնը կայ այնտեղ, սակայն ոչ միայն մեր ազգի այլ համայն մարդկութեան համար գոյութիւն ունին սուրբ գործեր, անոնք նուիրումի գործերն են, որոնք բոլոր ժամանակներուն համար ալ կը մսան նոյնը՝ Բժշկութիւն, Ուսուցչութիւն, Արուեստ:

Մարդ ենք մեր տկարութիւններով, նախանձի եւ չկամութեան զգացումներով, երբ քաջ գիտնալով, որ սիրտը սիրելու համար է, սակայն մենք սէրը պարպելով տեղ կու տանք ատելութեան ու բացասական զգացումներու, հասնելով մինչեւ ստորութեան... անշուշտ կարելի է յաղթահարել այդ բոլորը երբ մարդը՝ ՄԱՐԴ կ'ապրի, Աստուծոյ ստեղծած ՄԱՐԴը, որն իր մէջ կը կրէ Աստուծոյ պատկերը...

Ու սիրտը կը դադրի ՄԻՐՏ ըլլալէ, ու կը դառնայ մարմնի կարելոր մէկ օրկանը պարզապէս, որն այսօր կարելի է մարտկոցով (battery) ալ աշխատցնել, եւ փոխանակ սիրտը սիրով իշխէ, մենք կը դառնանք սրտին կամակորութիւններուն եւ քմահաճոյքներուն գերին... Այդ կեանքի, սիրոյ տերեւաթափ է, որովհետեւ չարութիւնը երբեք չի կրնար ստեղծագործել, չարութիւնը գարուն չունի որ ծաղկի, այլ ամենաբերրի հողն անգամ կը չորցընէ:

Անկեղծ ըլլալու համար հակառակ իմ չափազանց զբաղած առօրեայիս եւ «Անդրադարձ» ամսաթերթին հրատարակութիւնը նկատեցի շատ կարելոր: Թէեւ մահաքունի մէջ է այսօր Հայ Երուսաղէմը սակայն յոյսը մեռած չէ եւ Շղթայակիր Պատրիարք տեսած Հայ Երուսաղէմը կրնայ թօթափել նաեւ անտարբերութեան եւ փառասիրութեան երկաթեայ պատմուճանը յանուն Հայ Երուսաղէմի փառաւոր անցեալին եւ գալիք սերունդներուն ապահովութեանը. Ներկայ անտարբերութիւնը թաղումը չէ անցեալին, որովհետեւ անցեալը արդէն արձանագրուած է

պատմութեան էջերուն մէջ, այլ թաղումս է դեռ չծնած գալիքին , որը սուկալի է... Ժամանակն է համախմբուելու ու մտածելու ճիշդ քայլերու մասին: «Անդրադարձ» անունը պատահական չընտրուեցաւ որպէս թերթին անունը եւ ան հասաւ իր նպատակին, այսինքն չանտեսել արժէքներն ու հարստութիւնները, չմոռնալ սրբութիւնները... Ժամանակին փոխանցել պատմութիւնը իր իսկական երեսով, որն երբեք քննադատել չէ այլ արթնցրնել մեր միտքն ու հոգին եւ անդրադարձ մը կատարել: Երուսաղէմէն դուրս «Անդրադարձ»ը ունի շատ ընթերցողներ, որոնք ամէն ամիս անհամբեր կը սպասեն անոր հրատարակման, նաեւ ուրախութեամբ կ'արձանագրենք, որ հայրենիքի մէջ ան գտաւ իր արժանի գնահատանքն ու վերաբերմունքը:

Մեր նորաստեղծ Մփիւռք Նախարարութեան Ազնուափայլ Նախարարուհին Տիկին Հրանուշ Յակոբեանը ծանօթանալով ու գնահատելով «Անդրադարձ»ի աշխատանքը եւ անոր էջերուն մէջ տեղ գտած գաղութիս վաստակաշատ անդամ-անդամուհիներէն ոմանց, ուզեց գնահատել ու պարգևատրել... Անոնք կը պատկանին Մեծ Եղեռնէն ազատած եւ ընտանիք կազմած որբերուն աշխարհ բերած առաջին սերունդին: Այսօր մեր գաղութին աւագ սերունդն են...:

«Գնա մեռիք եկուր սիրեմ» կըսէ առածը, բայց որքան մեծ է ան, որ գիտէ սիրել ու արժեւորել արժանին անոր ողջ ժամանակը, սիրուող-յարգուողէն աւելի սիրող-յարգողը կը բարձրանայ, որովհետեւ արժէքներով օժտուած մարդն է, որ արժէքներ կը գնահատէ: Չմոռնանք նաեւ, որ Աստուած բոլորիս հաւասար կը սիրէ եւ իւրաքանչիւրիս ստեղծած է արժանիքով մը, արժեգրկելով, բամբասելով, չարախօսելով, զրպարտելով դիմացինը մենք Աստուծոյ առաջ կը մեղանչենք, բայց որքան պիտի օրհնուինք երբ գնահատենք իւրաքանչիւրին տրուած բաժինը, որովհետեւ Աստուծոյ ստեղծածն է որ կ'արժեւորենք եւ բնականաբար Տիրոջը հաճելի գործ ըրած կըլլանք:

Յարգարժան նախարարուհիին՝ Տիկին Հրանուշ Յակոբեանի խօսքը ուղղուած պարգևատրուողներուն կու տանք ամբողջութեամբ:

«Երուսաղէմի իմ սիրելի հայրենակիցներ, ես սիրով եւ մեծ ոգևորութեամբ եմ ողջունում ձեզ Սուրբ Հողում եւ ուզում եմ, որ ձեր բոլոր ցանկութիւնները իրականութիւն դառնան. ուզում եմ սիրով եւ հաճոյքով ձեզ հայրենիք հրաւիրել. անպայման ժամանակ գտէք Հայաստան այցելելու եւ Մայր Հայրենիքը վայելելու, անոր նորութիւններն ու փոփոխութիւնները տեսնելու եւ ի հարկէ հպարտանալու:

Երուսաղէմը կարենոր կեդրոն է համայն հայութեան համար

եւ ես կ'ուզեմ պարգևատրել մարդկանց, որոնք իրենց կեանքը նուիրել են հայ համայնքին, հայ երիտասարդին, հայ մշակոյթին: Անոնց կարգին են հայ ուսուցիչը, բժիշկը, երաժիշտը, արուեստագետը: Առողջ միտք, առողջ մարմին, առողջ հոգի: Եթէ մարմինը առողջ է կարենոր է հոգին դարձնել աւելի առողջ: Մեր սիրելի բժշկուհին՝ Տօքթ. Ատրինէ Գարագաշեանը հոգատար եւ անկրկնելի մայր եղած է, կարողացել է երկար տարիներ իրեն նուիրել ոչ միայն հայ այլեւ Պաղեստինի մանուկներին: Տօքթ. Գարագաշեանը այն մեծութիւնն է, որ կարողացել է սէր, հեղինակութիւն վայելել իր հայրենակիցների շրջապատում: Ես ուզում եմ շնորհատրել ձեզ մեր նախարարութեան պարգևով, ոսկի մետալով, որուն արժանի էք դուք, որովհետեւ արել էք անհնարինը, ծանր, արտակարգ իրավիճակներ, պատերազմական վիճակներ...

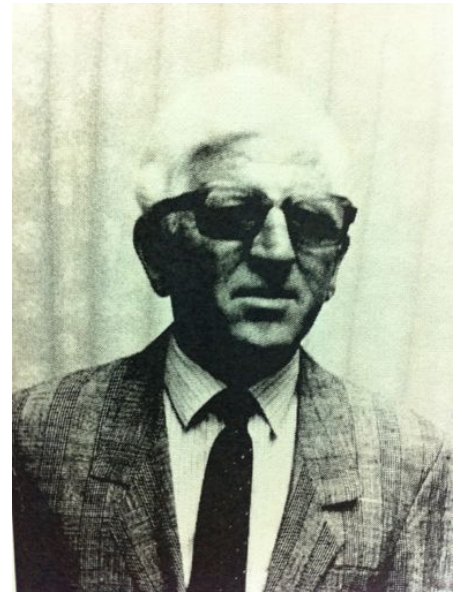

Փառք ու պատիւ ձեզ Տօքթ. Գարագաշեան:

Եթէ երեխան առողջ է, ամէն ինչ կարգին է, ապա այդ երեխայէն պէտք է ձուլել հայր, ոչ միայն հայակերտումի այլեւ մարդակերտումի հարցում: Իսկ այստեղ իր իւրօրինակ դերն է խաղացել մեր սիրելի Տիկին Արփինէ Նազգաշեանը, որն իր մանկավարժական գիտելիքները, հմտութիւնները վեր է դրել, որ մեր երեխաները դառնան գրագէտ, դառնան խելացի: Այսօր 21րդ դարում կրթութիւնն է որոշում շատ ու շատ բան եւ ուզում եմ շնորհաւորել ձեզ սիրելի Տիկին Արփինէ, որ դուք, ձեր ամուսինը, նուիրուել էք հային, հայութեանը, հայ սերունդներին դաստիարակմանը եւ այսօր արդէն նրա պտուղներն էք քաղում եւ անոր համար մենք ուզում ենք մի անգամ եւս սիրով շնորհաւորել ձեզ եւ պարգեւատրել Նախարարութեան Ուիլյամ Սարոյեանի մէտալով եւ ասել վարձքդ կատար:

Իսկ հայ ժողովուրդը առանց երաժշտութեան, առանց արուեստի կարծես մի բան պակաս է, մի բան այն չէ: Այստեղ է, որ ես ուզում եմ շնորհաւորել մեր երաժշտութեան դասատույին: Մարդուն, որ մեր երեխաներուն, երիտասարդներուն մէջ մշակոյթ է ներարկում, կեանքը դարձնում մշակութային: Յարգարժան Պրն. Վահէ, դուք արել էք ամէն ինչ, որ Երուսաղէմում հայ մշակոյթը ապրի, զարգանայ, հարստանայ, ինչքան շատ են նրա կրողները, նոյնքան հզօր է մեր մշակոյթը: Մշակոյթն է մեր ազգին անձնագիրը, հայ մշակոյթով կարող ենք առաջ տանել մեր ազգայինը: Շնորհաւորում եմ ձեզ եւ պարգեւատրում Կոմիտասի մէտալով:

Եւ արդէն ուզում եմ խօսել սահիկների վրայ պատկերուած մեր մշակոյթին մասին, յանձինս

Տիկին Մարի Պալեանի, որի արուեստի գործերով օտարները ծանօթանում են հայ արուեստի մի շատ կարեւոր հատուածի մասին, ուր մեր եղնիկներն ու դրախտավայր Հայաստանի թռչնազգիներն են, հայկական գոյներն են սիրելի արուեստագիտուհի, որ դրոշմում են մարդկանց աչքերում ու մտքերում, տարածելով հայ արուեստը, որի արժանի կրողն էք դուք, եւ ես շնորհաւորում եմ ձեզ պարգեւատրելով Արշիլ Գորկու մէտալով:

Կրկին ու կրկին շնորհաւորում եմ այս մեծերին, ռահվիրաներին, իւրաքանչիւրը իր

միջավայրում, իր ոլորտում, իր վայրում անփոխարինելի հետք է թողել եւ ուզում եմ ասել, որ դուք մեր ազգի լաւագոյն զաւակներն էք, որ դուք Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան լաւագոյն յենասիւններն էք: Փառք ու պատիւ ձեզ, շնորհաւորում եմ ձեզ եւ ասում, որ մենք ձեզ շատ, շատ, շատ ենք սիրում»:

ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան մէղալներ

ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Հակոբեանի 2009 թուականի Դեկտեմբերի 24-ի N 222-Լ հրամանով, Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան զարգացման տարբեր բնագաւառներում ծրագրեր իրականացնելու, դրանց աջակցելու, գործակցութեան հետագայ զարգացմանը նպաստելու, հայապահպանութեանն օժանդակելու գործում անհատներին ու կազմա-

կերպութիւններին խրախուսելու նպատակով, ստեղծուել են ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան ոսկէ մեդալ, «Ուիլիամ Սարոյեան», «Նուպար Փաշա», «Կոմիտաս», «Արշիլ Գորկի» մեդալներ:

ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան ոսկէ մետալը շնորհուում է Հայաստան-Սփիւոք գործակցութեանը նշանակալի ծառայութիւններ մատուցելու, Հայաստանի և Սփիւոքի, ինչպէս նաև Սփիւոքի տարբեր համայնքների միջև կապերի ամրապնդման գործում ներդրում ունենալու, մատաղ սերնդի, երիտասարդութեան ուսուցման և հայեցի դաստիարակութեան գործում ձեռք բերած յաջողութիւնների, մասնագիտական գործունէութեամբ Հայաստանի հեղինակութեան բարձրացմանն ու ճանաչմանը նպաստելու, ազգային հասարակական գործունէութիւն ծաւալելու, ինչպէս նաև հայապահպանութեան գործում մեծ աւանդ ունենալու համար:

ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան «Ուիլիամ Սարոյեան» մետալը շնորհվում է Սփիւոքում հայ մշակույթի տարածմանը նպաստող գոր-

ծունէութեան, այդ բնագաւառում ակնառու նուաճումների ու ձեռքբերումների, ստեղծագործական գործունէութեամբ Հայաստան-Սփիւոք գործակցութեան զարգացման, Հայաստան-Սփիւոք և Սփիւոքի միջհամայնքային կապերի ամրապնդման գործում մեծ ներդրում ունենալու համար:

ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան «Պօղոս Նուպար» մետալը շնորհուում է Հայաստանում և Սփիւոքում բարեգործական և հասարակական գործունէութիւն ծաւալելու, հայապահպանութեան գործում առանձնաշատուկ ծառայութիւնների, Հայաստանի Հանրապետութեան և Սփիւոքի միջև գործուն կապերն ամրապնդելու, հայ համայնքների գիտական, կրթական, առողջապահական, մարզական և մշակութային խնդիրների լուծման, ինչպէս նաև Հայաստան-Սփիւոք գործակցութեան զարգացման շրջանակներում մեծ աւանդի համար:

ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան «Կոմիտաս» մետալը շնորհուում է Սփիւոքում հայկական արուեստը տարածելու, այդ ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական բարձր վարպետութեան և իրենց գործունէութեամբ Հայաստան-Սփիւոք գործակցութեան զարգացման գործում զգալի ներդրում ունենալու համար:

ՀՀ սփիւոքի նախարարութեան «Արշիլ Գորկի»

մեդալը շնորհուում է կերպարուեստի, գեղանկարչութեան, քանդակագործութեան, գծագրութեան արուեստը տարածելու, այդ ոլորտում ստեղծագործական յաջողութիւններ ունենալու, Սփիւոքում հայկական արուեստը տարածելու և ճանաչելի դարձնելու, ինչպէս նաև իր ստեղծագործական գործունէութեամբ Հայաստան-Սփիւոք համագործակցութեան զարգացման գործում ներդրում ունենալու համար:

* * *

Որպէս ՀԱՅ մենք շատ ընելիք ունինք դարերու պայքարէն մեզի հասած մեր հայրենիքին: Սուրբ հող, որուն համար մենք միշտ պատրաստ պետք է ըլլանք, իւրաքաչիւրս իր ձեռով: ՀԱՅԲԵՆԻՔ, ՄԱՅՐ Հայաստան, սակայն ՋԱԻԱԿԻ նման գուրգուրանք ու պահենք զայն, սիրենք ու փայփայենք: Հաւատանք, որ իրականանան մեր մեծ երազները...:

Այո՛, անսահման եւ անսակարկ պէտք է սիրել հայրենիքը, սերը սիրելով կ'աճի, գուրգուրալով կը մեծնայ, տալով կը շատնայ: Այդ սուրբ հողը, որուն շաղախուած է արիւնը մեր նահատակներուն եւ արցունքը մեր մայրերուն պէտք ունի ջերմութեան, արեւի, որ մեր սերն է:

Սիրելով հայրենիքը մենք կը դառնանք աւելի լաւ հայեր. սերտելով ու ճանչնալով մեր պատմութիւնը մենք կը դառնանք աւելի զօրաւոր հայեր. հայերէն խօսելով մենք աւելի կը մօտենանք Աստուծոյ, որովհետեւ մեր լեզուն աղօթքի լեզուն է. Ջօրաւոր պահելով մեր հաւատքը մենք կը զրահապատուինք երեւելի եւ աներեւոյթ փորձութիւններուն դէմ:

Սիրելի Սաղիմահայ, վերջին տարիներուն մեծապէս գնահատելի է մեր գաղութին երիտասարդներուն միասնական մասնակցութիւնը հայրենիքի մէջ կազմակերպուած համահայկական խաղերուն...

...Սակայն մենք, որ ունինք Մատենադարան, Դպրոց, Միութիւններ, մենք պարտաւոր ենք միասնական պատրաստուիլ ու մասնակցիլ մշակութային, կրթական ծրագիրներուն, որ տեղի կ'ունենան հայրենիքի մէջ եւ այդ պիտի նպաստէ մեր աճող սերունդին աւելի գիտակից հայ մեծնալուն...:

Պտղունց մը սեր, պճեղ մը կամեցողութիւն, սիրելի Սաղիմահայ, խառնենք մեր առօրեային ու մեր ՀԱԻԱՏՔը լեռներ պիտի փշրէ...

Պիտի գամ քեզի.
Արդէն չեմ կրնար
Ապրիլ առանց քեզ
Դուն այն սէրս ես
Որ պիտ' հիւծէ զիս
Թէ չիգամ քեզի:
Թող ես ալ հետդ
Ցրտահար ըլլամ,
Քու շունչով միայն
Ձերմանամ դարձեալ
Եւ իմ արցունքս
Ըլլայ առաջինն
Արցունքդ բաժնող.
Խնդամ լիաթոք
Երբ դուն լոկ ժպտիս:
Արդէն ունիմ քեզ
Հոգիիս մէջ ես,
Միայն կը մսայ,
Որ ես քեզի գամ՝
Ջուրդ սառնորակ
Աղբիւրէդ իսմեմ,
Ոչ թէ լոկ նայիմ,
Շիշի մէջ փակուած
Արցունք յիշեցնող
Քու կաթիլներուդ...:
Եւ մինչեւ երբ ես
Հետս պիտ' տանիմ

Մահս յիշեցնող
Այի մը հող քեզմէ...
Ա՛խ, չէ՛ չեմ ուզեր,
Կ'ուզեմ դեռ ապրիլ
Քեզ հետ միասին.
Իսկ թէ հող դառնամ,
Խառնուիմ հողիս
Ու ճամբայ բանամ
Կարսիս, Անիիս.
Սառնորակ ջուրդ
Վանի մէջ իսմեմ...:

Սէր հայրենական,
Սէր անգուգական,
Ապրիլ առանց քեզ
Մեռնի՛լ է արդէն.
Մեռնիլ քու գիրկդ՝
Սկիզբ է կեանքի,
Ձի թէ հող դառնամ,
Ինձ կը շաղախեն
Հիսուող կամուրջին
Վանէն Երեւան...
Եւ ես չեմ մեռնիր
Ես երագդ եմ
Իրականացող...:

Ա. Աղաջանյան

Հեղինակութեամբ և Պատրաստութեամբ՝

Անուշ Նազգաշեանի

Հեռ: 054 464 29 09

Email: anakashian61@hotmail.com